

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Екологічне право України
Викладач (-і)	Кобецька Надія Романівна, д.ю.н., професор кафедри трудового, екологічного та аграрного права Данилюк Леся Романівна, к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кобецька Надія Романівна (0342) 507822 Данилюк Леся Романівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кобецька Надія Романівна nadiia.kobetska@pnu.edu.ua Данилюк Леся Романівна lesia.danyliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту та classroom, зокрема, погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-методологічні засади екологічного права. 2. Право екологічної безпеки. 3. Природоресурсне право. 4. Природоохоронне право. <p>Екологічне право регулює широке коло суспільних відносин, які виникають в процесі взаємодії природи і суспільства, і служить забезпеченню найбільш ефективного, раціонального використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки як умови життєдіяльності людини.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища", Водний кодекс України, Лісовий кодекс України, Кодекс України про надра, Закони України "Про охорону атмосферного повітря", "Про тваринний світ", "Про мисливське господарство та полювання", "Про природно-заповідний фонд України", "Про оцінку впливу на довкілля", "Про відходи" та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Застосування екологічного законодавства в умовах екологічної кризи, ринкової економіки є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі охорони довкілля нам навряд чи справитись з екологічними проблемами. Підготовка юристів-екологів повинна стати одним з пріоритетних напрямів у природоохоронній діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі правової охорони довкілля в рамках сучасного екологічного права на базі стійкої сформованої екологічної культури та еколого-правового мислення.</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Екологічне право України» є формування у студентів еколого-правового світогляду, еколого-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо захисту екологічних прав людини, забезпечення екологічного правопорядку.

Основними цілями вивчення дисципліни «Екологічне право України» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм екологічного законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації екологічної правосуб'єктності учасників екологічних правовідносин, правильного застосування норм екологічного законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних ресурсів;
- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;
- знання та розуміння предметної галузі екологічного права та усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії;
- знання та розуміння наукової еколого-правової термінології;
- вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати в команді колег за фахом;
- здатність приймати неупереджені та мотивовані рішення, визначати інтереси та мотиви поведінки інших осіб, примирювати сторони з протилежними інтересами.

Фахові компетентності:

- знання засад і доктрини екологічного права;
- знання змісту базових інститутів екологічного права України;
- навички реалізації та застосування норм екологічного права, уміння застосовувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій;
- здатність аналізувати еколого-правові проблеми та формувати правові позиції з відповідних питань;
- навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;
- навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту і забезпечення прав і інтересів громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища;
- навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування у відносинах охорони довкілля, забезпечення екологічної безпеки та раціонального природокористування.

Програмні результати навчання:

- здатність продемонструвати знання та розуміння змісту правових понять та категорій, базових для даної галузі права;
- здатність продемонструвати знання та розуміння структури та основних елементів правового механізму охорони довкілля;
- здатність продемонструвати знання та розуміння правового механізму забезпечення екологічної безпеки;
- здатність продемонструвати знання та розуміння правового режиму раціонального використання та охорони природних об'єктів та їх ресурсів;
- вміння давати юридичну кваліфікацію відносинам, пов'язаним з охороною довкілля та раціональним використанням і охороною природних об'єктів та їх ресурсів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття

Загальна кількість годин

лекції		20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		28		
самостійна робота		42		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
5	081 Право	3	нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Модуль I. Науково-методологічні засади екологічного права				
Тема № 1. Екологічне право як галузь права		2	-	2
Тема № 2. Правове регулювання власності на природні об'єкти і їх ресурси		1	-	2
Тема № 3. Право природокористування			-	2
Тема № 4. Екологічні права та обов'язки громадян України		1	2	2
Тема № 5. Правові засади управління в галузі охорони довкілля		2	4	2
Тема № 6. Економічний механізм охорони довкілля		1	2	2
Тема № 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення				
Модуль II. Право екологічної безпеки				
Тема № 8. Поняття та зміст екологічної безпеки		2	-	2
Тема № 9. Правовий режим зон надзвичайних екологічних ситуацій			-	2
Тема №10. Правова охорона довкілля в промисловості, сільському господарстві і на транспорті			-	2
Тема №11. Правові засади забезпечення екологічної безпеки у сфері використання ядерної енергії			-	2
Тема №12. Правові засади забезпечення біологічної та генетичної безпеки			-	2
Тема №13. Правове регулювання поведження з відходами		1	2	2
Модуль III. Природоресурсне право				
Тема № 14. Правовий режим охорони і використання земель		-	-	2
Тема № 15. Правовий режим охорони і використання надр		2	4	2
Тема № 16. Правовий режим охорони і використання лісів та інших об'єктів рослинного світу		2	4	2
Тема № 17. Правовий режим охорони і використання вод		1	4	2
Тема № 18. Правовий режим охорони і використання тваринного світу		2	2	2
Модуль IV. Природоохоронне право				
Тема № 19. Правовий режим охорони атмосферного повітря		1	2	2
Тема № 20. Правовий режим екологічної мережі України		1	-	1
Тема № 21. Правовий режим природно-заповідного фонду України		1	2	2

Тема № 22. Правовий режим курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних зон	-	-	2
Тема № 23. Правовий режим охорони виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу	-	-	1
	ЗАГ.:	20	28
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (з наступними змінами) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf</i>		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u>. Робота виконується на 5 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі: Науково-методологічні засади екологічного права; Право екологічної безпеки.</p> <p>На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 8 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 4 бали, 4 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу. Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/</i>.</p>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен у письмовій формі На екзамен вноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 15 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 6 балів, 4 відкритих тестових запитання, які оцінюються по 2 бали. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.		
7. Політика навчальної дисципліни			
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, тестових завдань за			

темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/>; <https://ktetap.pnu.edu.ua/тематика-курс-ових-та-дипломних-робіт/>.*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Екологічне право: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2019 https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/734/3_Ekologichne%20pravo_Pidruchnik_vnutri.pdf.

2. Краснова М. В., Краснова Ю. А. Екологічне право України. Загальна частина: підручник. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2021. http://dglip.nubip.edu.ua/bitstream/123456789/9188/1/Krasnova_Ekologichne%20pravo.pdf

3. Костицький В. В. Екологічне право України: підручник. Дрогобич: Коло, 2012.

4. Екологічне право України: Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: ТОВ "Видавництво "Юридична думка", 2008.

5. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008. https://yurincom.com/files/content/Ecolog_Pravo.pdf

6. Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2014.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Кобецька Н. Р. Екологічне право України: навчально-методичний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 94 с.

2. Кобецька Н. Р. Екологічне право України: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2019. 38 с.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/>